Građani, upoznajte svoja prava!

Zaštitite svoje osobne podatke

Znate li da je pravo na zaštitu osobnih podataka temeljno pravo svakog čovjeka?

Opća uredba o zaštiti podataka jamči Vam određena prava, upoznajte ih!

Saznajte kako možete ostvariti svoja prava...

ali i kome se obratiti kada se Vaša prava krše!

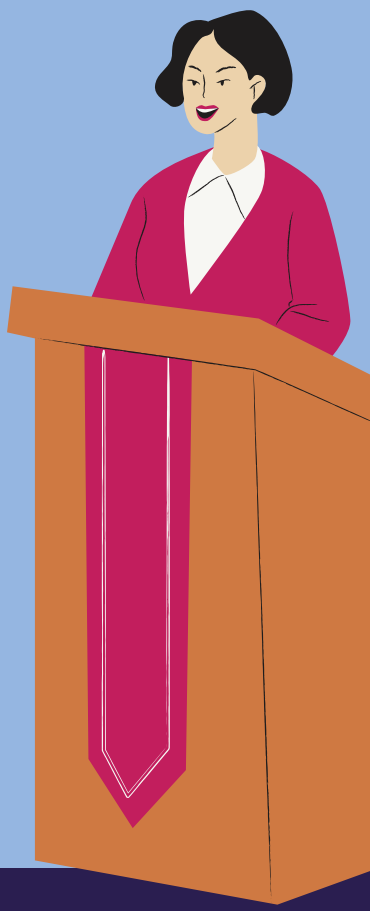

azop

Agencija za zaštitu osobnih podataka

Jeste li znali?

Pravo na zaštitu osobnih podataka jedno je od temeljnih prava svakog čovjeka. Svrha zaštite osobnih podataka je zaštita privatnog života i ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka.

Pravo na zaštitu osobnih podataka je pravo zaštite legitimnih interesa građanina (pojedinca) koje se odnosi na sprječavanje i sankcioniranje zlouporaba osobnih podataka, a zajamčeno je međunarodnim i nacionalnim propisima.

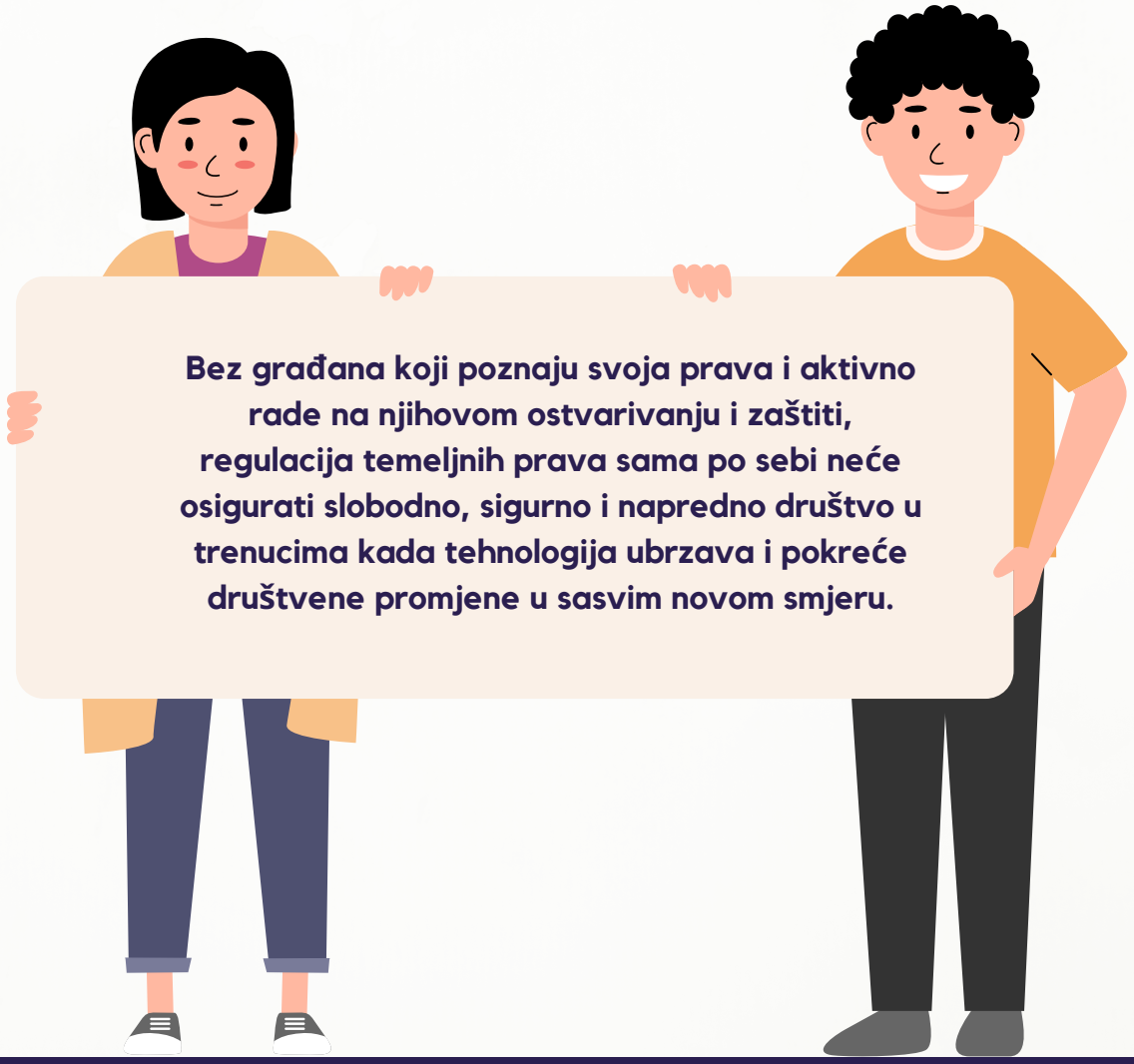

OSOBNI PODATAK je svaki podatak pomoću kojeg se može identificirati osobu. To je Vaše ime i prezime, adresa , e-mail adresa, podaci o zdravlju, OIB, podatak o plaći, ocjena đaka u školi, bankovni računi, porezne prijave, IP adresa, podaci o lokaciji, broj putovnice, broj osobne iskaznice i sl.

Za svaku obradu osobnih podataka potrebno je postojanje pravne osnove!

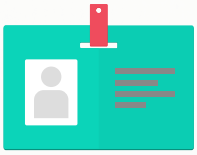

POSEBNA KATEGORIJA OSOBNOG PODATKA je po svojoj naravi posebno osjetljive prirode i zaslužuje posebnu zaštitu. To su podaci o Vašem zdravlju, političkom uvjerenju, seksualnoj orijentaciji, rasnom ili etničkom podrijetlu, članstvo u sindikatu, biometrijski podaci (otisak prsta) i sl.

Obrada takvih osobnih podataka u načelu je zabranjena!

Tko obrađuje Vaše podatke?

Vaše osobne podatke obrađuju voditelji i izvršitelji obrade odnosno to mogu biti fizičke ili pravne osobe, tijela javne vlasti, društva, organizacije, poduzeća. Izvršitelji obrade obrađuju osobne podatke u ime voditelja obrade, a obrada koju provode izvršitelji obrade uređuje se ugovorom s voditeljem obrade ili drugim pravnim aktom.

Primjeri voditelja obrade: trgovačka društva ili obrti koji obrađuju podatke svojih radnika, korisnika usluga; financijske institucije koje obrađuju osobne podatke svojih klijenata; udruge koje obrađuju podatke svojih članova; škole ili fakulteti koji obrađuju osobne podatke učenika, studenata ili svojih radnika; bolnice koje obrađuju osobne podatke svojih pacijenata; državna tijela ili tijela jedinica lokalne/regionalne samouprave koja obrađuju osobne podatke građana...

Primjeri izvršitelja obrade: knjigovodstveni servis koji obrađuje podatke o plaćama radnika za poslodavca; trgovačka društva ovlaštena za obavljanje privatne zaštite.

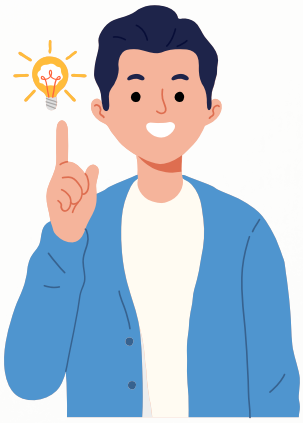

Dakle, ako netko obrađuje moje osobne podatke, moram imati i neka prava!
Tako je, Opća uredba o zaštiti podataka jamči prava koja vrijede za sve građane Republike Hrvatske, kao i za sve građane Europske unije.

1. **PRAVO NA INFORMIRANJE**
2. **PRAVO NA PRISTUP OSOBNIM PODACIMA**
3. **PRAVO NA ISPRAVAK OSOBNIH PODATAKA**
4. **PRAVO NA BRISANJE OSOBNIH PODATAKA ("PRAVO NA ZABORAV")**
5. **PRAVO NA PRIGOVOR**
6. **PRAVO NA PRENOSIVOST PODATAKA**
7. **PRAVO NA OGRANIČENJE OBRADE OSOBNIH PODATAKA**
8. **PRAVO U VEZI AUTOMATIZIRANOG POJEDINAČNOG DONOŠENJA ODLUKA**

1 PRAVO NA INFORMACIJE

Kada obrađuju Vaše osobne podatke, voditelji obrade (organizacije/društva/državna tijela) Vas trebaju na **jasan i sažet način informirati** o uporabi Vaših podataka, što obuhvaća ove informacije:

- u koju će se svrhu Vaši podaci koristiti;
- koji je pravni temelj za obradu Vaših podataka;
- koliko će dugo Vaši podaci biti pohranjeni;
- s kime će dijeliti Vaše podatke;
- Vaša osnovna prava u pogledu zaštite podataka;
- hoće li se Vaši podaci prenositi izvan EU-a;
- Vaše pravo na podnošenje prigovora nadzornom tijelu - AZOP;
- kako povući privolu ako ste je dali;
- kontakt podaci organizacije/ društva odgovorne za obradu Vaših podataka

2 PRAVO NA PRISTUP OSOBNIM PODACIMA

Imate pravo na pristup* svojim osobnim podacima koje voditelji obrade prikupljaju o Vama. Od voditelja obrade imate pravo **zatražiti uvid i kopiju svojih podataka** koje voditelj obrađuje, ali zatražiti dodatne informacije o njihovoj obradi, na primjer, o svrsi obrade, primateljima ili kategorijama primatelja, predviđenom razdoblju u kojem će Vaši osobni podaci biti pohranjeni. Kako biste ostvarili svoje pravo na pristup, obratite se voditelju obrade pisanim putem.

PRIMJER: imate pravo zatražiti presliku ugovora o Vašem bankovnom kreditu ili presliku Vašeg medicinskog kartona. Voditelj obrade osigurava kopiju osobnih podataka koji se obrađuju, ali za sve dodatne kopije ima pravo naplatiti razumnu naknadu na temelju administrativnih troškova.

*Pristup osobnim podacima može biti ograničen samo u slučajevima propisanim pravom Unije ili nacionalnim zakonodavstvom odnosno kada se takvim ograničenjem poštuje bit temeljnih prava i sloboda drugih.

3 PRAVO NA ISPRAVAK OSOBNIH PODATAKA

Imate pravo zatražiti **ispravljanje ili dopunjavanje osobnih podataka ako Vaši podaci nisu točni, potpuni i ažurni**. Kako biste to učinili, pošaljite svoj zahtjev voditelju obrade pisanim putem. Ukoliko voditelj obrade vodi netočne podatke o Vama, to može negativno utjecati na Vaš život, primjerice kad zatražite odobrenje kredita ili prilikom ugovaranja police životnog osiguranja.

PRIMJER: Ugovarate policu životnog osiguranja i doznajete da osiguravajuća kuća raspolaže s netočnim podatkom da ste pušač, što povećava iznos premije životnog osiguranja. Imate pravo tražiti osiguravajuću kuću ispravak tog netočnog podatka.

Zbog neažuriranja promjene adrese stanovanja, umjesto da Vas voditelj obrade o dugovanju obavijesti opomenom, za dugovanje može saznati tek u ovršnom postupku, što može rezultirati dodatnim financijskim troškovima. Također, izlažete se riziku da dopis koji sadrži Vaše osobne podatke bude dostavljen osobama koje žive na Vašoj staroj adresi.

4 PRAVO NA BRISANJE ("PRAVO NA ZABORAV")

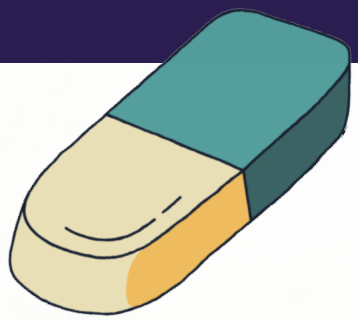

Imate pravo **tražiti brisanje** osobnih podataka od voditelja obrade (zatražite brisanje pisanim putem) ako je **ispunjen jedan od sljedećih uvjeta**:

- Vaši osobni podaci više nisu nužni u odnosu na svrhu u koje su prikupljeni ili obrađivani;
- Povukli ste privolu na kojoj se obrada temelji i ne postoji druga pravna osnova za obradu;
- Uložili ste prigovor na obradu svojih osobnih podataka te voditelj obrade nema jače legitimne razloge za obradu;
- Osobni podaci nezakonito su obrađeni;
- Osobni podaci moraju se brisati radi poštivanja pravne obveze iz prava Unije ili prava države kojoj podliježe voditelj obrade;
- Osobni podaci prikupljeni su u vezi s ponudom usluga informacijskog društva.

PRIMJER: Ne želite više imati profil na društvenoj mreži te ste isti deaktivirali. Imate pravo zatražiti od društvene mreže brisanje osobnih podataka koje posjeduje o Vama.

Pravo na brisanje ne primjenjuje se, između ostalog:

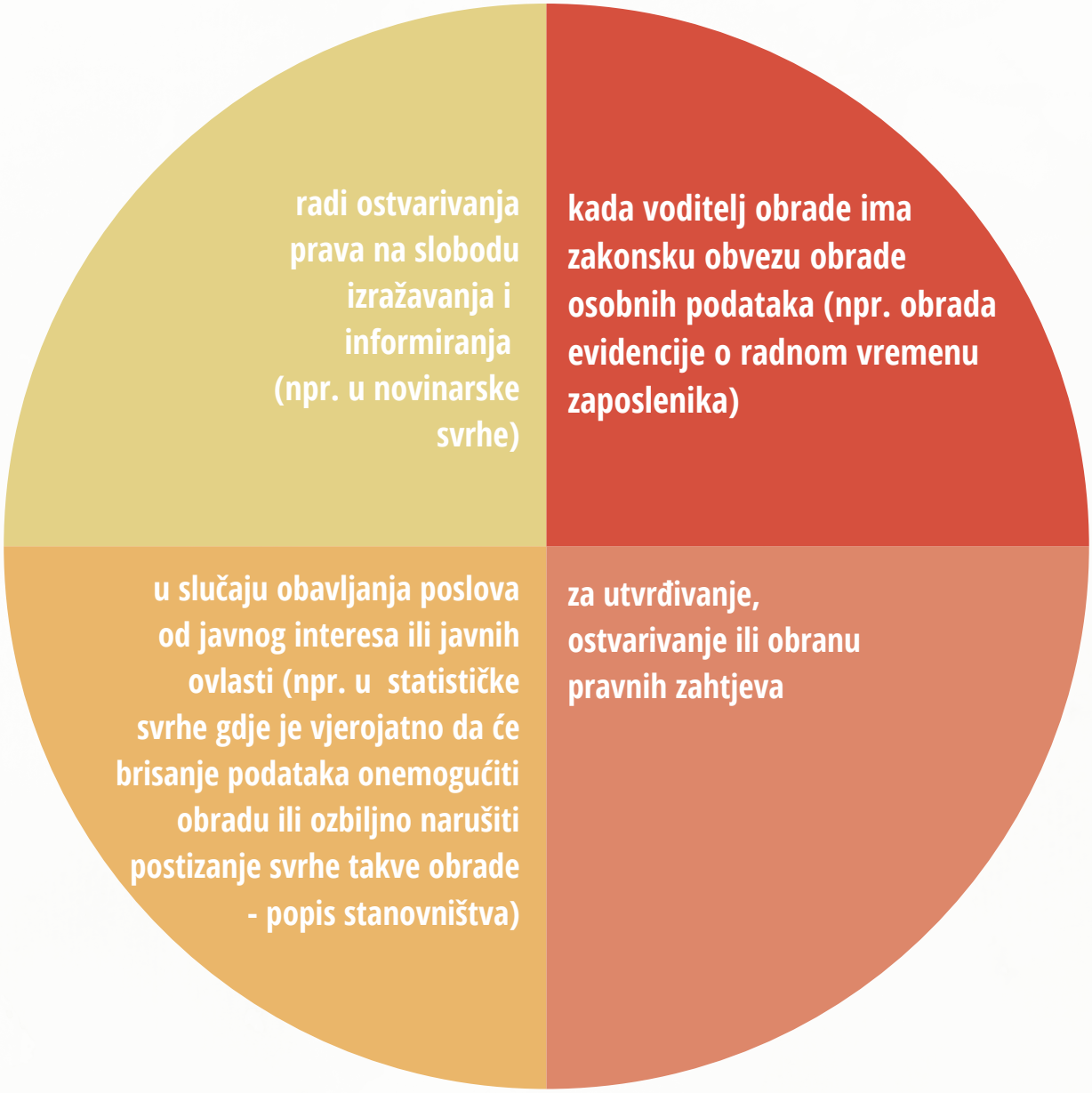

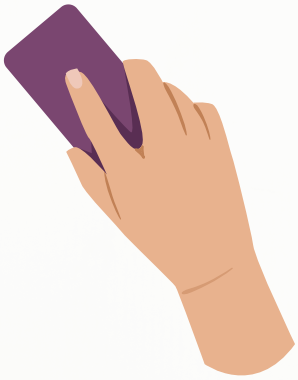

Prije nego od voditelja obrade zatražite brisanje Vaših osobnih podataka, **saznajte temeljem koje pravne osnove se Vaši podaci obrađuju te koji su vremenski rokovi pohrane** (informacije trebaju biti dostupne kroz Politiku privatnosti, a ukoliko nisu, te informacije imate pravo zatražiti od voditelja obrade).

Primjerice, pravo na brisanje nemate ako je pravni temelj za obradu pravna obveza, jer je u tom slučaju vjerojatno zakonom propisan rok pohrane. Primjerice, medicinska dokumentacija pohranjuje se na rok od 10 godina, dok se matična knjiga čuva trajno.

5 PRAVO NA PRIGOVOR

Ako društvo/organizacija obrađuje Vaše podatke u svrhe izvršavanja zadaća od javnog interesa ili pri izvršavanju svojih službenih ovlasti, na temelju legitimnog interesa ili u svrhe direktnog marketinga **možete podnijeti prigovor** protiv takve obrade. Prigovor podnesite voditelju obrade pisanim putem.

PRIMJER: Prilikom kupovine u supermarketu, ispunili ste obrazac za sudjelovanje u nagradnoj igri i dali svoju privolu na obradu Vaših osobnih podataka u marketinške svrhe. Nakon toga na Vašu email adresu i broj mobitela neprestano stižu različite promotivne ponude koje ne želite primati. Imate pravo usprotiviti se takvoj vrsti obrade i nakon uloženog prigovora društvo/organizacija mora prestati sa slanjem neželjenih promotivnih materijala.

6 PRAVO NA PRENOSIVOST PODATAKA

Kada se obrada podataka temelji na ugovornoj obvezi ili privoli i obavlja se automatiziranim sredstvima, **možete zatražiti prijenos osobnih podataka drugom voditelju obrade,** ako je to tehnički izvedivo.

PRIMJER: Niste zadovoljni uslugom trenutnog teleoperatera i želite ga promijeniti. Od teleoperatera čije usluge više ne želite koristiti imate pravo zatražiti da Vaše osobne podatke prenese direktno drugom operateru, ukoliko je to tehnički moguće.

7 PRAVO NA OGRANIČENJE OBRADE OSOBNIH PODATAKA

Imate pravo **ishoditi ograničenje obrade ako:** osporavate njihovu točnost, ako je obrada nezakonita, a protivite se njihovom brisanju, ako voditelj obrade više ne treba osobne podatke, ali ste ih zatražili radi postavljanja, ostvarivanja ili obrane pravnih zahtjeva, ako ste uložili prigovor na obradu Vaših osobnih podataka.

PRIMJER: Odlučili ste promijeniti banku. Od banke s kojom više ne želite poslovati zatražili ste zatvaranje računa te brisanje svih Vaših osobnih podataka. Međutim, banka ima zakonsku obvezu čuvati sve podatke o bivšem klijentu u zakonski utvrđenom vremenskom razdoblju. Iako je banka u zakonskoj obvezi čuvati Vaše osobne podatke, možete zatražiti ograničenje obrade svojih osobnih podataka kako biste bili sigurni da isti neće biti korišteni u neželjene svrhe.

8 PRAVO U VEZI AUTOMATIZIRANOG POJEDINAČNOG DONOŠENJA ODLUKA

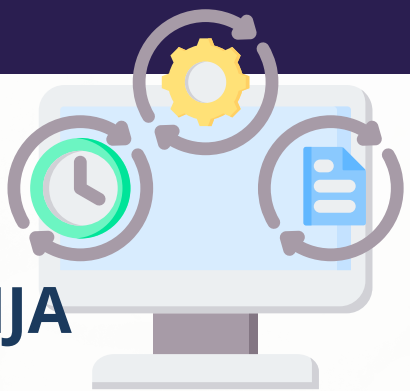

Imate pravo da se **na Vas ne odnosi odluka koja se temelji isključivo na automatiziranoj obradi,** uključujući izradu profila (profiliranje).

Riječ je o automatiziranom donošenju odluka bez ikakve ljudske uključenosti, što proizvodi pravne posljedice za pojedinca ili značajno utječe na njega.

PRIMJER: Zatražili ste kredit od banke putem interneta. Od Vas se traži da unesete svoje podatke i računalni program banke „odlučuje" hoće li Vam kredit biti odobren te navodi predloženu kamatnu stopu. Imate pravo: izraziti svoje mišljenje, osporiti odluku i tražiti uključivanje osobe u proces radi pojašnjenja odluke koju je donio računalni algoritam.

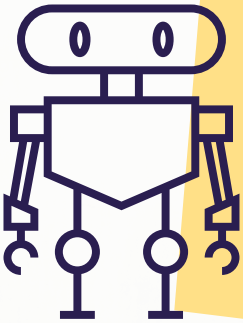

Kako ostvariti prava koja su Vam zajamčena Općom uredbom o zaštiti podataka i Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka?

Kako biste ostvarili navedena prava, trebate se **obratiti društvu ili organizaciji koja obrađuje Vaše osobne podatke** odnosno voditelju/izvršitelju obrade. Voditelj obrade na Vaš zahtjev mora odgovoriti bez nepotrebna odgađanja, a najkasnije u roku od mjesec dana (iznimno se može produljiti, a o razlogu je potrebno obavijestiti podnositelja zahtjeva). Ako društvo/organizacija ne želi udovoljiti Vašem zahtjevu, mora navesti valjani razlog.

Ukoliko voditelj obrade nije udovoljio Vašem zahtjevu, a smatrate da Vam je povrijeđeno pravo, obratite se Agenciji za zaštitu osobnih podataka sa zahtjevom za utvrđivanje povrede prava.

Za više informacija o Vašim pravima skenirajte kod ili posjetite www.azop.hr

No, znate li da osim prava na pritužbu nadzornom tijelu (podnošenjem zahtjeva za utvrđivanje povrede prava AZOP-u), imate pravo i na pritužbu sudu, pravo na učinkoviti pravni lijek protiv nadzornog tijela te pravo na naknadu štete?

Što ako sam pretrpio/la štetu, tko će mi je nadoknaditi?

Ukoliko se zbog obrade Vaših osobnih podataka protivno odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka **nanese šteta, imate pravo na naknadu štete. Uredba Vam jamči pravo na naknadu materijalne i nematerijalne štete od voditelja ili izvršitelja obrade.**

Agencija za zaštitu osobnih podataka NIJE nadležno tijelo za naknadu štete. Ukoliko ste pretrpjeli nematerijalnu ili materijalnu štetu, **imate pravo pokrenuti postupak za ostvarivanje prava na naknadu štete pred nadležnim sudom** (u Republici Hrvatskoj to je općinski sud).

Može li netko drugi podnijeti pritužbu u moje ime?

Imate pravo ovlastiti neprofitno tijelo, organizaciju ili udruženje, u čijem se statutu navode ciljevi od javnog interesa te je aktivno u području zaštite prava i sloboda ispitanika s obzirom na zaštitu njegovih osobnih podataka, **da podnesu pritužbu u Vaše ime i da ostvaruju prava** (bilo pravo na pritužbu nadzornom tijelu, pravo na učinkovit pravni lijek protiv nadzornog tijela, pravo na učinkoviti pravni lijek protiv voditelja/izvršitelja obrade ili pravo na naknadu štete).

Zaštitimo svoje osobne podatke!

azop